

PROJEKT SOM SYFTAR TILL HÖJA KVALITETEN I DEN DIGITALA REGISTERKARTAN SOM UNDERLAG FÖR DIGITALISERING AV ÄLDRE DETALJPLANER

KID – KVALITET I DIGITALISERING

KVALITETSHÖJANDE INSATSER AV DIGITALA REGISTERKARTANS FASTIGHETSGRÄNSER INFÖR DIGITALISERING AV BEFINTLIGA DETALJPLANER

ANNA BERGMAN, LANTMÄTERIET

VEM ÄR JAG?

Anna Bergman

Regional geodatasamordnare

- Västernorrlands län
- Jämtlands län
- tf. Gävleborgs län

anna.bergman@lm.se

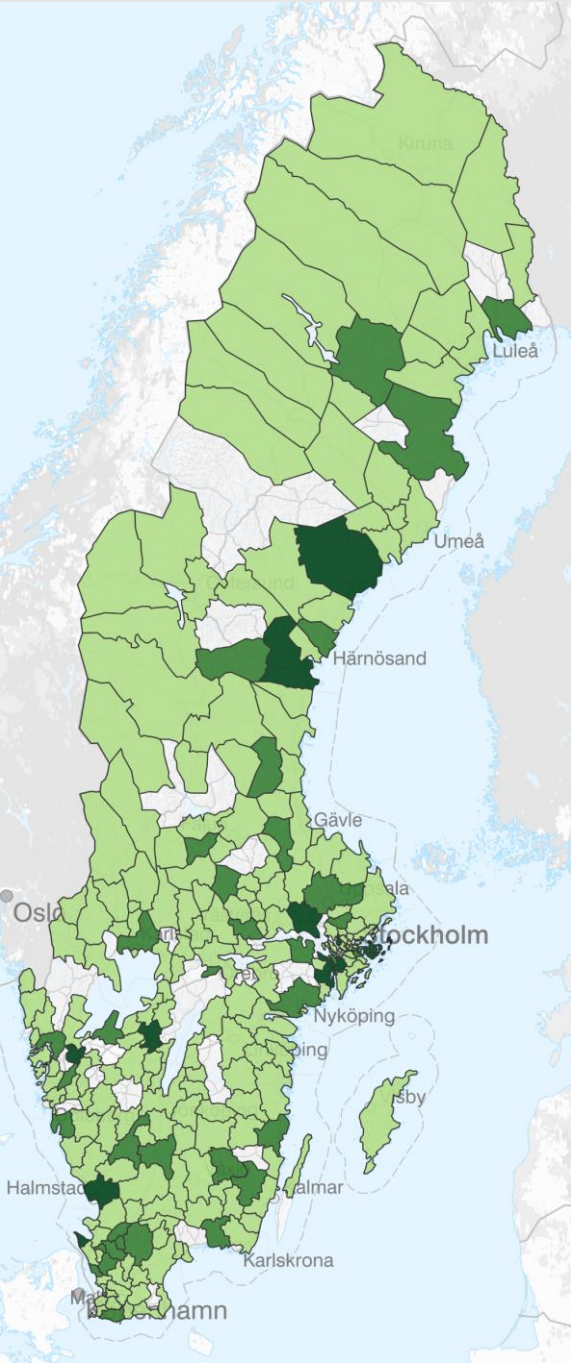
Stationerad i Gävle

- HMK samordning
- Uppdragsledare HMK Grundkarta
- Arbetsgrupp HMK Kartografi
- SSB och NGP
- Bostadsrättsregister

”Att utveckla nationell och regional samverkan, verka för ökad användning av geodata samt påskynda digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen”

DETALJPLANER

4 februari 2026

- Digitala detaljplaner
247 kommuner
15071 tillgängliggjorda detaljplaner
- Nationell datamängd växer fram över kommungränser

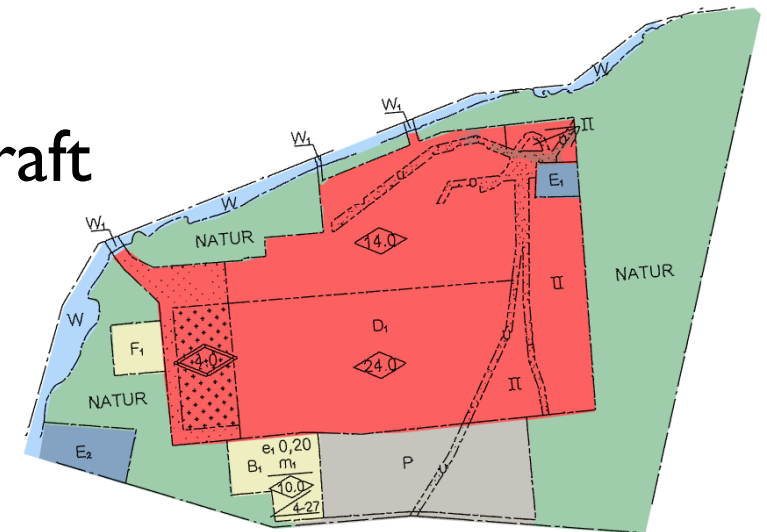
PUBLICERADE DETALJPLANER PÅBÖRJJADE EFTER 2021-12-31

4 februari 2026

760

KORT OM DATAMÄNGDEN DETALJPLAN

- Detaljplaner påbörjade efter 2021-12-31 med status laga kraft, är **obligatoriskt** att tillgängliggöra digitalt
- Innehåller äldre detaljplaner
- Användningsbestämmelser och egenskapsbestämmelser
- 2D/3D
- Innehåller information som ännu inte fått laga kraft
- Länkar/referens till viss information

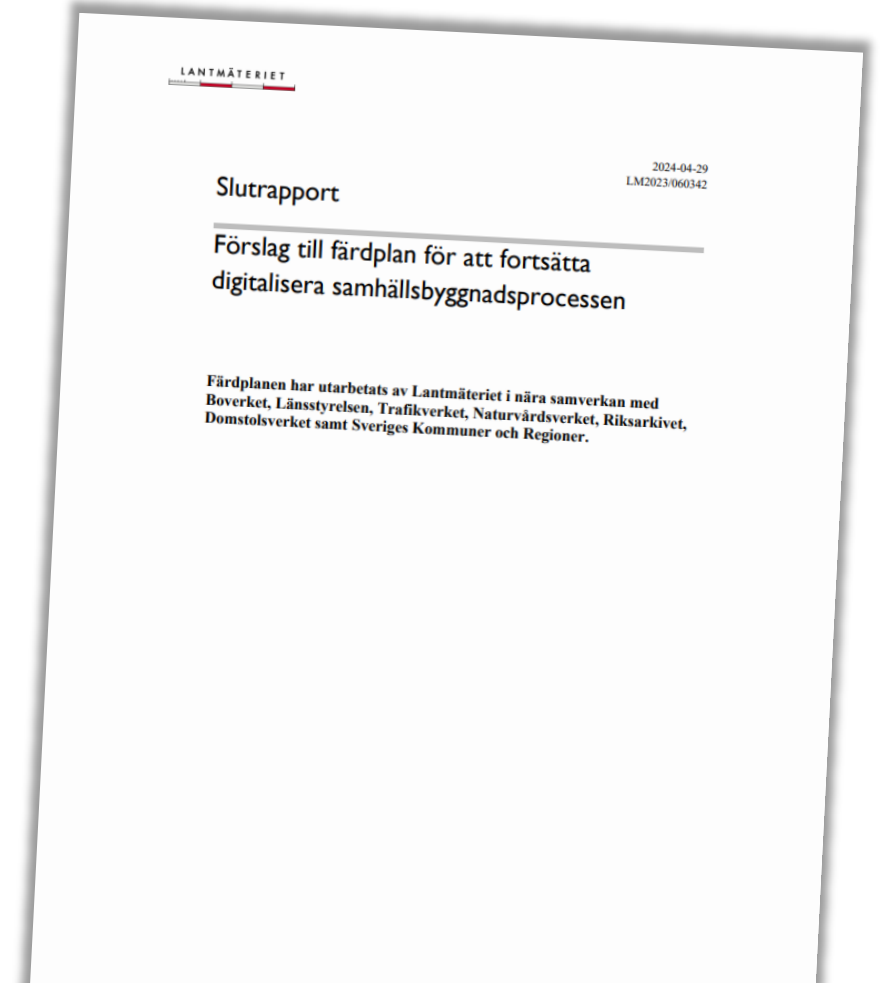
DIREKTA NYTTOR FÖR KOMMUNER

med NGP, digitala detaljplaner och specifikationer

- Drivit på arbetet med digitalisering
- Ökad kvalitet på datamängd
- Effektivare arbetsprocesser
- Ökad kompetens
- Ökad samverkan
- Nationell datamängd över kommungränser växer fram
- Steget till arbeta med digitala översiktsplaner blir mindre
- Använda datamängder från NGP

BAKGRUND

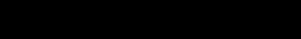
- Identifierat önskan av stöd hos kommunerna
- Förslag i "Färdplan för att fortsätta digitalisera samhällsbyggnadsprocessen"
- Stödet kommer vara till nytta om Boverkets förslag i rapporten "Uppdrag om översyn av regelverket för ändring av detaljplan och av olagliga planbestämmelser" antas, samt om koordinatbestämda fastighetsgränser blir verklighet

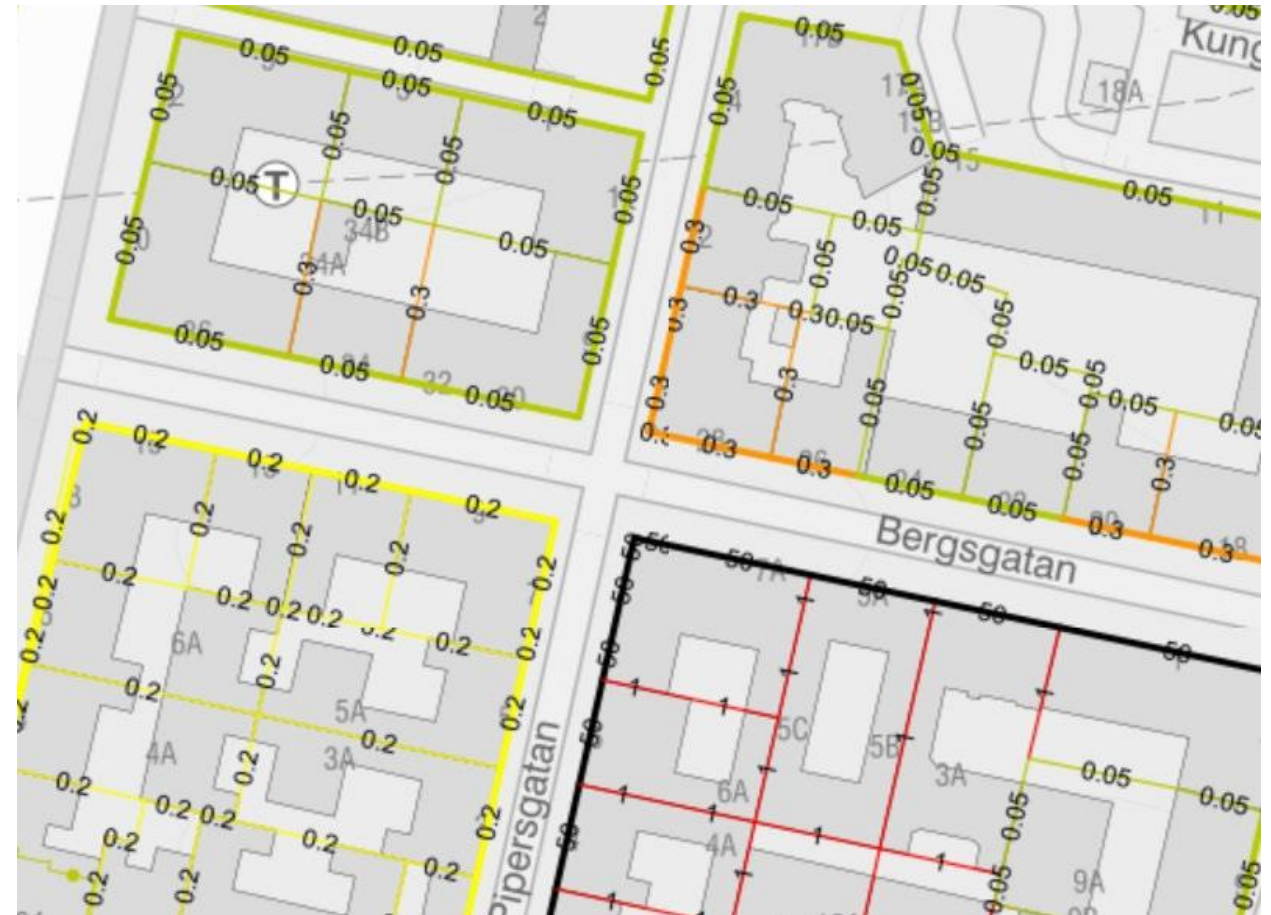

Sammanfattning: För att detaljplanerna ska vara tillförlitliga som underlag vid beslut om bygglov, behöver kvaliteten på fastighetsgränser säkerställas och vid behov höjas i registerkartan. Kvalitetshöjningen får genomslag i de digitaliserade detaljplanerna. Lantmäteriet bör ges i uppdrag att bygga upp ett stöd till kommunerna avseende kvalitetshöjande insatser av digitala registerkartans fastighetsgränser.

DIGITAL REGISTERKARTAN (DRK)

- Lägesosäkerhet
- Lagligt bestämd
- Återföring
- DRK-avtal

Medelfel (m) i 6 nivåer	Färg på gränslinje och gränspunkt	Visualisering av färgen
0,001–0,030	Grön	
0,031–0,050	Ljusgrön	
0,051–0,200	Gul	
0,201–0,500 ?	Orange	
0,501–4,449	Röd	
4,500–50,000	Svart	

KVALITET I DIGITALISERING (KID)

Syfte:

- Ge kommunerna stöd i arbetet med digitalisering – från fastighetsgränser till plantolkningar, när kommunen väljer att digitalisera gällande detaljplaner
- Målet är höjd kvalitet i digitaliseringen, vilket i sin tur skapar positiva effekter även utanför själva uppdragets mål

Stödet omfattar:

- ✓ Webbutbildningar
- ✓ Praktiska workshops
- ✓ Möjligt expertstöd

Deltagare:

- I uppdraget deltar representanter från kommuner, SKR och experter från Lantmäteriet, Boverket och Länsstyrelsen.

LANTMÄTERIET

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Boverket

Länsstyrelserna

Värmdö
kommun

Nyköping

Trollhättans
Stad

ENKÄT

Enkät hösten 2025

LANTMÄTERIET

Stöd till kommuner vid digitalisering av äldre detaljplaner
- hjälp oss besvara fyra frågor

i Obligatoriska frågor är markerade med en stjärna (*)

1. Kommunens namn: *

2. Vilken av dessa fyra kategorier beskriver er kommun bäst? *

Kategori A
- Detaljplaner finns främst som pdf eller dwg.
- Ingen uppbyggd planmosaik i vektorform.

Kategori B
- Har digitaliserat alla eller merparten av äldre detaljplaner men de följer inte [nationell specifikation](#).
- Eventuellt okänd kvalitet på fastighetsgränser, kan behöva kontrolleras.

Kategori C
- Digitalisering av äldre detaljplaner har påbörjats enligt [nationell specifikation](#).
- Arbetet pågår eller har av olika anledningar pausats.
- Eventuellt okänd kvalitet på fastighetsgränser, kan behöva kontrolleras.

Kategori D
- Digitalisering av äldre detaljplaner enligt [nationell specifikation](#) är slutförd.
- Fastighetsgränser har kontrollerats.
- Arbete med justering av redan digitaliserade detaljplaner kan återstå.

3. Är er kommun intresserad av att arbeta med digitalisering av äldre detaljplaner under 2026? *

Ja Nej Kanske

4. Vad behöver ni mer kunskap om för att komma igång eller komma vidare med digitalisering av äldre detaljplaner?

Svar från 210 kommuner!

KATEGORIER

Enkät hösten 2025

Kategori A

- Detaljplaner finns främst som pdf eller dwg.
- Ingen uppbyggd planmosaik i vektorform.

Kategori B

- Digitaliserat alla eller merparten av äldre detaljplaner men följer inte nationell specifikation
- Eventuellt okänd kvalitet på fastighetsgränser, kan behöva kontrolleras.

Kategori C

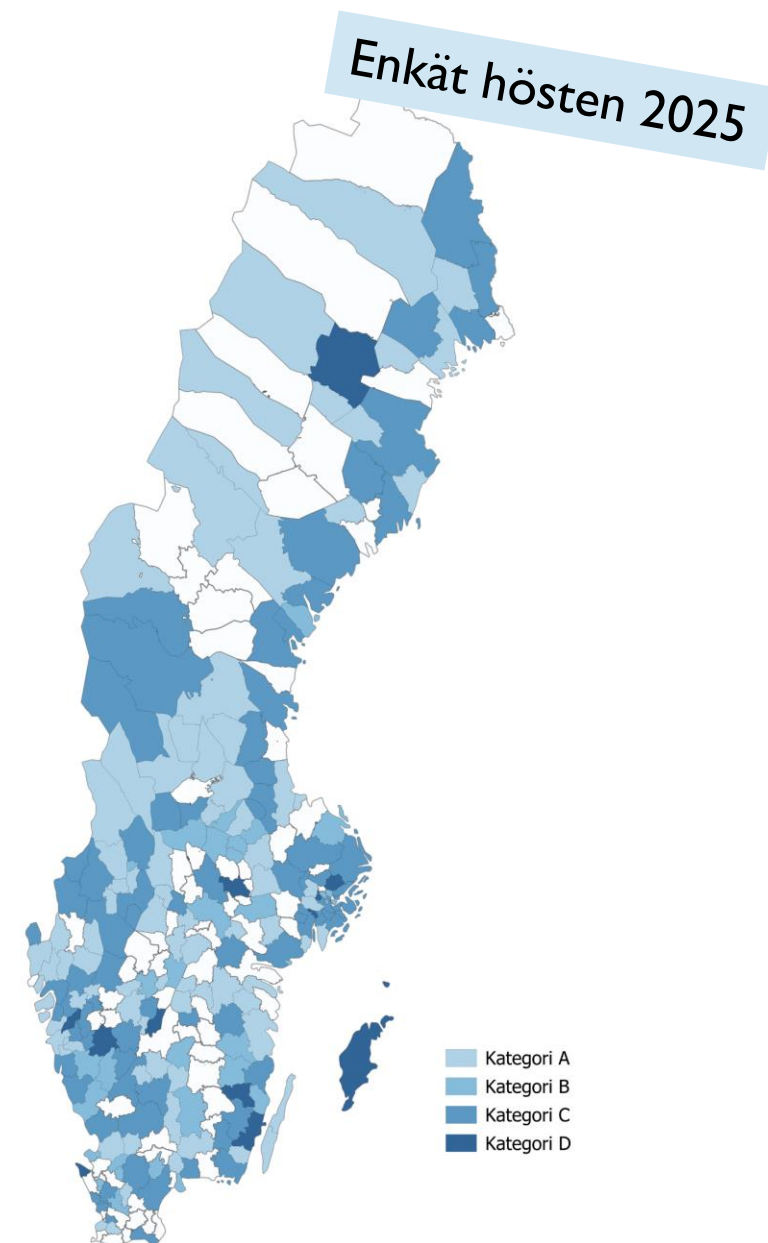
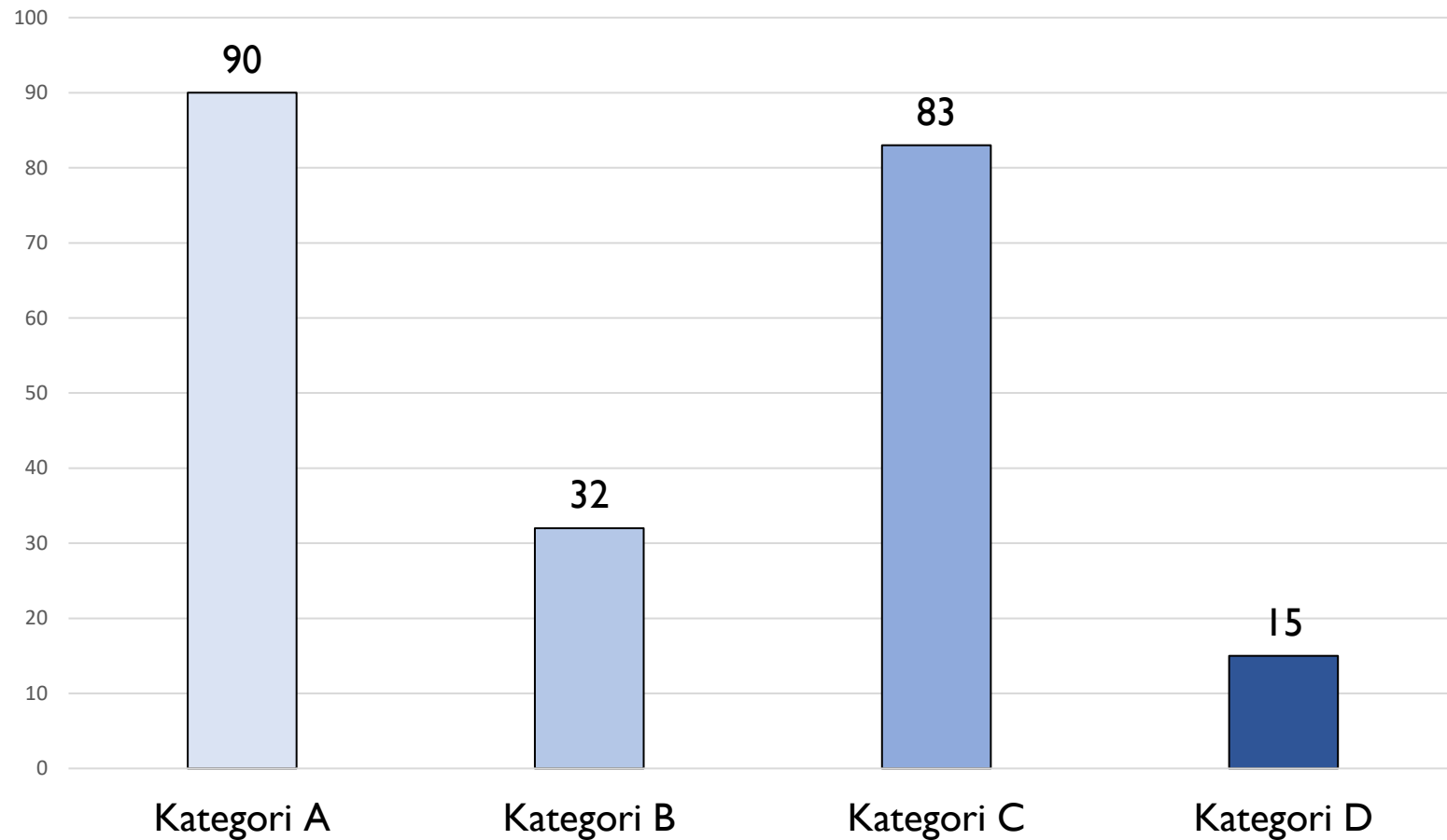
- Digitalisering av äldre detaljplaner har påbörjats enligt nationell specifikation.
- Arbetet pågår eller har av olika anledningar pausats.
- Eventuellt okänd kvalitet på fastighetsgränser, kan behöva kontrolleras.

Kategori D

- Digitalisering av äldre detaljplaner enligt nationell specifikation är slutförd.
- Fastighetsgränser har kontrollerats.
- Arbeta med justering av redan digitaliserade detaljplaner kan behövas.

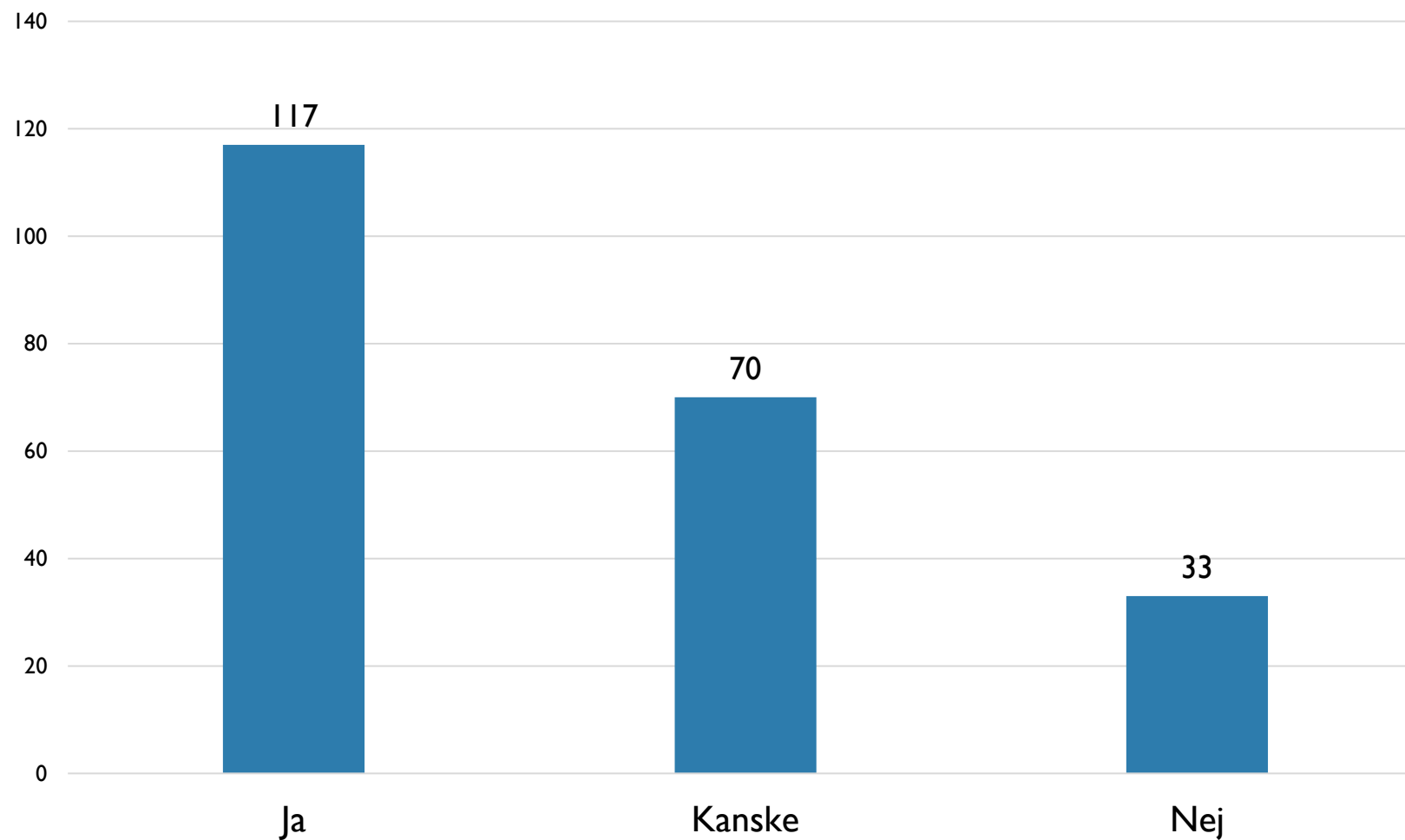
ENKÄTSVAR

Vilken av dessa fyra kategorier beskriver er kommun bäst?

Enkät hösten 2025

Är er kommun intresserad av att arbeta med digitalisering av äldre detaljplaner under 2026?

ENKÄTSVAR – AXPLOCK KOMMENTARER

Enkät hösten 2025

Vi behöver mer kunskap om hur äldre detaljplaner och fastighetsplaner ska tolkas och struktureras vid digitalisering. Vi efterfrågar också vägledning och ökade resurser för kvalitetssäkring, gemensamma minimikrav och praktiska exempel från andra kommuner.”

Vi har just bestämt att kommunen är intresserad av att påbörja detta arbete så vi är intresserade av all hjälp vi kan få. Gärna erfarenhetsutbyte med andra kommuner

Allt känns som bra insatser som skulle vara nyttiga, framförallt expertgrupp. Skulle det bli aktuellt med detta, så bistår vi gärna med resurser.

ERBJUDANDE TILL KOMMUNERNA

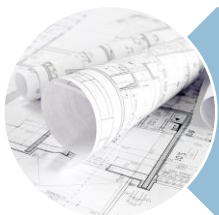
Webbutbildning som ger grundläggande kunskaper

Workshops och nätverksträffar

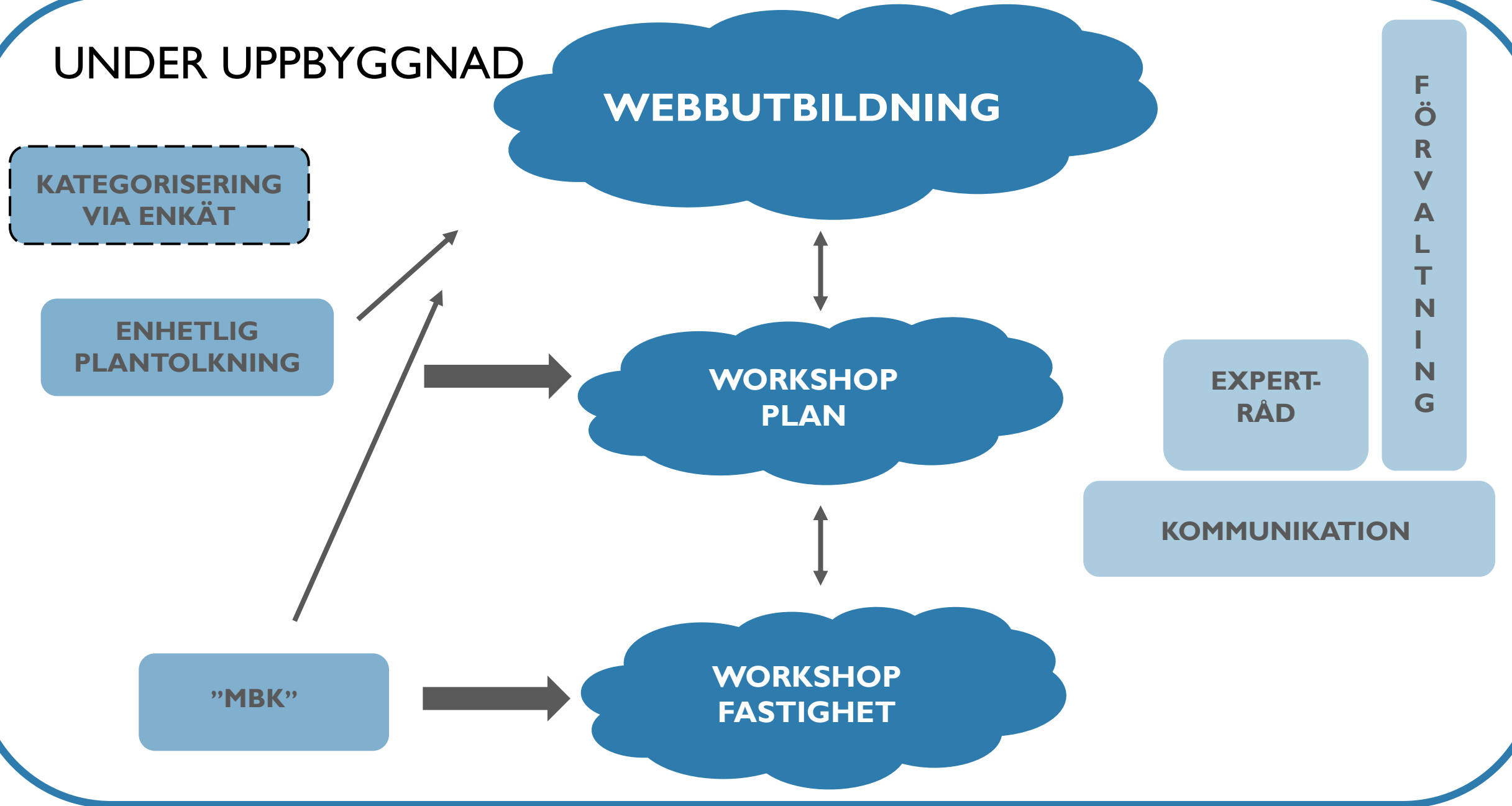

Tillgång till en expertgrupp med representanter från kommuner och myndigheter

Förslag på lämpliga arbetsätt

UNDER UPPBYGGNAD

WEBBUTBILDNING (UNDER UPPBYGGNAD)

SPÅR A – KVALITETSFÖRBÄTTRING AV FASTIGHETSGRÄNSER

MODUL 2

Fastighetsgrunder
och historik

MODUL 3

Arkivforskning och
tolkning av
historiskt material

MODUL 4

Mätmetoder,
kvalitet och
referenssystem

MODUL 5

Digitala
registerkartan och
kvalitetsmärkning

WORKSHOP

Kvalitetsförbättring
av fastighetsgränser

MODUL 1

Introduktion och
målbild

MODUL 7

Digitalisering av
detaljplaner

MODUL 8

Dokumentation och
kvalitetssäkring av
detaljplaner

WORKSHOP

Digitalisering av
befintliga
detaljplaner

SPÅR B – DIGITALISERING AV BEFINTLIGA DETALJPLANER

EXEMPEL WORKSHOP FASTIGHET ÖVNING

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR

- **Arbete 2 och 2**
- **Dator**
- **Officepaket**
- **G-trans version 2.2 (eller senare)**
- **MBK-system**

FÖRUTSÄTTNINGAR och SYFTE

Denna övning beskriver ett mycket vanligt före- kommande typfall.

Övningen skall skapa förutsättningar att lära sig och öva kring effektivaste metod och med erforderliga kontroller, säkerställa fullständig leverans till KUF (alt KLM) av kvalitets-förbättringar av fastighetsgränser

Metodik: xxx
Svårighetsgrad: 3

MATERIAL

Akter 123, 456, och 678

K-filer 987 och 654

Registerkarta: Lavön 1. shp

Leveransblankett 1a

KÖRSHEMA

1. Öppna undermappen WS 1 (Lavön).
2. Ladda samtliga filer och lagra lokalt
3. Läs in registerkartefilen 'Lavön'
4. Analysera utgångsläget.
5. Gå igenom förrättningstyper i akterna.
6. Analysera möjlig kvalitet i slutresultatet.
7. Läs i k-fil 987
8. Planera din kommande fältmätning

KIDS MÅLGRUPPER

Målgrupperna och mottagarna av KiDs budskap inom samhällsbyggnadsprocessen är flera och på olika nivåer.

Övergripande nivå – exempelvis samhällsbyggnadschef

- Förståelse, nytta, argument, sammanhang
- Information på generell och sammanfattad nivå

Exekutiv nivå – exempelvis geodatachef

- Initiera, beslut, kännedom, nytta, prioritera
- God kännedom om varför och nytta, även tidsåtgång och metoder.

Utförarnivå – exempelvis mätningssingenjör eller digitaliserare

- Hardcore (hantverket), djup kunskap, metoder, felsökning
- Djup utförarfärdighet

KIDS MÅLGRUPPER

Utförarnivå

- Typiska mottagare av workshop fastighet eller plantolkning
- Kommunicera med expertgrupp
- Ska kvalitetsförbättra registerkarta och digitalisera detaljplaner
- Behöver djupa kunskaper i hantverket, metoder, rutiner, regler, etc.
- Kan vara varierad kunskapsnivå i utgångsläget

VAR KAN DU FÅ INFORMATION

Webbplats

www.lantmateriet.se/smartsam (smartsam.se)

Regionala geodatasamordnare

för allmänna frågor och mer information [Lista](#)

Projektledare Mikael Johansson

mikael.johansson@lm.se

LANTMÄTERIET | Smartare samhällsbyggnadsprocess

Utbildningar

Startsida Om Smartare samhällsbyggnad **Utbildningar** Vision och nytta

Sök på Sök

Smartare samhällsbyggnadsprocess

Smartare samhällsbyggnadsprocess syftar till att med digitaliseringens möjligheter skapa en enklare, öppnare och mer effektiv planerings- och byggprocess till nytta för medborgare, företag och andra aktörer.

Regeringsuppdraget att etablera en nationell digital infrastruktur för [tillgängliggörande av standardiserade dataset](#), syftar till att skapa nationellt standardiserade informationsmängder och tillgängliggöra dessa i säkra och effektiva system.

Denna information kan sedan användas i nationella verktyg för att skapa mer underbyggda beslut och mer effektiv handläggning av ärenden inom samhällsbyggnad.

Fördjupa dina kunskaper och var med i framkant av digitaliseringen

Denna webbutbildning ger dig möjligheten att lära dig mer om den Nationella geodataplattformen (NGP) och de nationella specifikationerna för olika datamängder.

→ **Om SSB**

Vad är egentligen smartare samhällsbyggnadsprocess? Vilka effekter bidrar det till och hur kan man delta?

→ **Event och informationsmöten**

Här tar du del av inplanerade event och informationsmöten.

→ **Stöd vid kommunernas omställning**

FRÅGOR?

TACK!
